

УПФ “ДСК – РОДИНА”

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР И
ФИНАНСОВ ОТЧЕТ**

31 декември 2008 година

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на
Пенсионноосигурителна компания "ДСК Родина" АД

Доклад върху финансовия отчет

Ние извършихме одит на приложените финансови отчети на Универсален пенсионен фонд „ДСК Родина“ („Фонда“), управляван от Пенсионноосигурителна компания "ДСК Родина" АД („Компанията“), включващи отчет за нетните активи към 31 декември 2008 г. и отчет за доходите, отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на ръководството за финансовите отчети

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на тези финансови отчети в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския Съюз се носи от ръководството. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху тези финансови отчети, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко финансовите отчети не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени във финансовите отчети. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия във финансовите отчети, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансовите отчети от страна на Фонда, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за

вътрешен контрол на Фонда. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне във финансовите отчети.

Считаме, че получените от нас одит доказателства са подходящи и достатъчни за формирането на база за изразяване на нашето одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение финансовите отчети дават вярна и честна представа за финансовото състояние на “Универсален пенсионен фонд ДСК Родина” към 31 декември 2008 г., както и за неговите финансови резултати от дейността и за паричните потоци за годината, завършваща тогава, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския Съюз.

Доклад върху други правни и надзорни изисквания

Годишен доклад за дейността на Фонда съгласно изискванията на чл. 33 от Закона за счетоводството

Съгласно изискванията на Закона за счетоводството, ние също така докладваме, че историческата финансова информация изготвена от ръководството и представена в годишния доклад за дейността на Фонда, съгласно чл. 33 от Закона за счетоводството, съответства във всички съществени аспекти на финансовата информация, която се съдържа в годишните финансови отчети на Фонда към и за годината завършваща на 31 декември 2008 година. Отговорността за изготвянето на годишния доклад за дейността, който е одобрен от Управителния съвет на Компанията на 16 февруари 2009 г., се носи от ръководството на Компанията.

Гилбърт МакКол
Съдружник

София, 10 март 2009 г.
КПМГ България ООД
ул. “Фритьоф Нансен” 3
София 1142
България

Маргарита Голева
Регистриран одитор

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Ръководство:

Надзорен съвет:
Виолина Маринова Спасова – председател
Чаба Наги – член
Мирослав Станимиров Вичев - член

Управителен съвет:
Николай Борисов Борисов – председател
Станислав Димитров Петков – изпълнителен директор
Мая Николова Русева – изпълнителен директор

Адрес за кореспонденция:

Гр. София, пощенски код: 1504
Ул. „Оборище” № 47

www.dskrodina.bg

Банка-попечител:

ТБ „Алианц България” АД – ЦУ

Инвестиционни посредници:

„Първа Финансова Брокерска Къща” ООД
„Райфайзенбанк България” ЕАД
„БУЛБАНК” АД
“Авал ИН” АД
„ИНГ Банк” АД

Отчет за нетните активи на разположение на осигурените лица

В хиляди лева	Бележка	2008	2007
АКТИВИ			
Пари и парични еквиваленти	3	35 071	24 707
Финансови активи, държани за търгуване	4	94 048	75 736
Краткосрочни вземания	5	22	185
Общо активи		129 141	100 628
Краткосрочни задължения	6	383	166
НЕТНИ АКТИВИ		128 758	100 462

Отчетът за нетните активи на разположение на осигурените лица следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представен в бележки от 1 до 23.

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет на ПОК "ДСК-Родина" АД на 16 февруари 2009 г.

Станислав Димитров
Изпълнителен директор

Мая Русева
Изпълнителен директор

Наташа Илиева
Главен Счетоводител

Гилбърт МакКол
Съдружник
КПМГ България ООД

Маргарита Голева
Регистриран одитор

Отчет за доходите

В хиляди лева	Бележка	2008	2007
УВЕЛИЧЕНИЯ			
Доход от управление на финансови активи			
Приходи от лихви		5 629	2 997
Нетни приходи от оценка на финансови активи			7 799
Нетни приходи от сделки с финансови активи		141	60
Приходи от съучастия и дивиденди		1 036	1 404
		6 806	12 260
Осигурителни вноски			
Вноски за осигурени лица по сключени договори		50 186	34 144
Получени средства за осигурени лица, прехвърлени от други пенсионни фондове		6 262	7 122
		56 448	41 266
ОБЩО УВЕЛИЧЕНИЯ		63 254	53 526
НАМАЛЕНИЯ			
Нетни разходи от оценка на финансови активи		27 495	-
		27 495	-
Изплатени средства на осигурени лица		58	27
Преведени суми на други пенсионни фондове		3 622	2 494
Начислени такси и удържки за пенсионноосигурителното дружество	7	3 783	2 580
		7 463	5 101
ОБЩО НАМАЛЕНИЯ		34 958	5 101
ИЗМЕНЕНИЕ НА НЕТНИТЕ АКТИВИ ЗА ГОДИНАТА		28 296	48 425
НЕТНИ АКТИВИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА		100 462	52 037
НЕТНИ АКТИВИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА		128 758	100 462

Отчетът за доходите следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представен в бележки от 1 до 23.

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет на ПООК "ДСК-Родина" 16 февруари 2009 г.

Станислав Димитров
Изпълнителен директор

Мая Русева
Изпълнителен директор

Наташа Илиева
Главен Счетоводител

Гилбърт МакКол
Съдружник
КПМГ България ООД

Мargarита Голева
Регистриран одитор

Отчет за паричните потоци

В хиляди лева	Бележки	2008	2007
Парични потоци от оперативна дейност			
Нетни парични потоци от осигурени лица		50 128	34 117
Средства на осигурени лица прехвърлени от и към други пенсионни фондове, нетно		2 640	4 628
Нетни плащания към пенсионноосигурителното дружество		(3 566)	(2 483)
Получени лихви и дивиденди		3 493	2 453
Нетни покупки на финансови активи		(42 934)	(25 585)
Нетно увеличение на пари и парични еквиваленти за годината		9 761	13 130
Пари и парични еквиваленти в началото на годината		24 280	11 150
Пари и парични еквиваленти в края на годината	3	34 041	24 280

Отчетът за паричните потоци следва да се разглежда заедно с бележките към него, представляващи неразделна част от финансовия отчет, представен в бележки от 1 до 23.

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет на ПОК "ДСК-Родина" АД 16 февруари 2009 г.

Станислав Димитров
Изпълнителен директор

Мая Русева
Изпълнителен директор

Наташа Илиева
Главен Счетоводител

Гилбърт МакКол
Съдружник
КПМГ България ООД

Маргарита Голева
Регистриран одитор

Бележки към финансовия отчет

1. Общи сведения и описание на дейността на Фонда

ПОК “ДСК - Родина” АД (Компанията) получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване с Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване и разрешение за управление на УПФ „ДСК - Родина” № 343 – УПФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор. На 06.10.2000 г. Управителният съвет на Компанията приема Решение за учредяване на Универсален спестовно кооперативен пенсионно осигурителен фонд “Родина” (УСКПОФ).

УСКПОФ е регистриран на 20.02.2001 г. по фирмено дело 1779/2001. С решение на СГС от 29.12.2003 г. наименованието на УСКПОФ е променено на Универсален пенсионен фонд “ДСК – Родина” (УПФ “ДСК – Родина”, УПФ или Фонда).

През 2008 г. са настъпили следните промени в Управителния съвет на ПОК „ДСК – Родина” АД влезли в сила за УПФ “ДСК – Родина”.

Съгласно Решение на Надзорен съвет от 31 Март 2008 г., вписано в Търговския регистър на 20 Май 2008 г., както следва:

- Освобождаване на Цветанка Мишева като член на УС и освобождаване от длъжността „изпълнителен директор” на ПОК „ДСК – Родина” АД, поради изтичане на мандата ѝ;
- Избор на Наташа Илиева за член на УС;
- Подновяване мандата на Станислав Димитров като член на УС;
- Избор на Станислав Димитров за „главен изпълнителен директор”;

Съгласно Решение на Надзорен съвет от 10 Юни 2008 г., вписано в Търговския регистър на 25 Август 2008 г., както следва:

- Освобождаване на Наташа Илиева като член на УС;
- Избор на Мая Русева за член на УС;
- Избор на Мая Русева за „изпълнителен директор”;
- Промяна в длъжността на Станислав Димитров – „изпълнителен директор”;
- Разпределяне на функциите между изпълнителните директори, промяна в представителната власт;

Към 31 декември 2008 г. в УПФ “ДСК - Родина” членуват 287 714 осигурени лица с активни осигурителни партии.

Настоящото описание на Фонда осигурява само най-обща информация. Осигурените лица следва да се запознаят с правилника за организацията и дейността на Фонда, който осигурява по-детайлна информация.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (КСО), който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната.

В Универсален пенсионен фонд задължително се осигуряват за допълнителна пенсия всички лица, родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени по реда на част първа на Кодекса за социално осигуряване. Осигурителното правоотношение възниква от датата на сключване на осигурителния договор или от датата на служебното разпределение във Фонда.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски, чийто размер се определя със Закона за бюджета на Държавно обществено осигуряване. Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и средствата, прехвърлени от друг фонд, се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда от НАП. За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Фонда.

Бележки към финансовия отчет

1. Общи сведения и описание на дейността на Фонда, продължение

От 01 юли 2004 г. индивидуалните партии се водят в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Тя се изчислява като стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспадат задълженията към пенсионноосигурителното дружество за заплащане на такси и удържки съгласно Кодекса и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурените лица и пенсионерите. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства в индивидуалната партия на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията, която го е учредила и го управлява. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия от страна на Компанията, както и загуби от дейността ѝ.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- Допълнителна лична пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО;
- Допълнителна лична пожизнена пенсия за старост пет години преди навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст съгласно чл. 68, ал.1-3 от КСО и при условие, че натрупаните средства по индивидуалната партия на осигуреното лице позволяват отпускане на пенсия в размер не по-малък от минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-3 от КСО;
- Еднократно изплащане до 50 % на натрупаната по индивидуалната партия сума, при пожизнено загубена работоспособност 70,99 на сто;
- Еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната осигурителна партия на наследниците на починал осигурен или пенсионер на Фонда при условията и реда на КСО;

Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуалната си партия в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, ако са изтекли две години от датата на сключване на първия им осигурителен договор или от датата на служебното им разпределение.

Съгласно Кодекса са определени инвестиционни ограничения относно вида и структурата на активите на управляваните фондове. За осъществяване на дейността си и в съответствие с изискванията на КСО, Компанията, управляваща Фонда, сключва договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда. Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници за извършване на сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда.

2. Съществени счетоводни политики

2.1. Приложими стандарти

Този финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС). Списък на приложимите стандарти е представен в бележка 15.

2.2. База за изготвяне

Финансовият отчет е изготвен на базата на историческата цена, с изключение на:

- Деривативни финансови инструменти, отчетени по справедлива стойност ю
- Финансови активи и пасиви за търгуване, които са представени по справедлива стойност

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.3. Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), закръглени до хиляда. Българският лев е функционалната валута на УПФ.

2.4. Използване на оценки и допускания

Изготвянето на годишния финансов отчет в съответствие с приложимите счетоводни стандарти изисква ръководството да прави счетоводни предположения и приблизителни счетоводни преценки, които оказват влияние при определяне стойността на активите и пасивите, приходите и разходите към датата на изготвяне на годишния финансов отчет. Въпреки че тези преценки са базирани на най-пълното познаване на наличната информация за текущите събития и действия от страна на ръководството, реалните резултати могат да бъдат различни от направените оценки и допускания.

2.5. Финансови приходи и разходи

Лихвите се начисляват текущо пропорционално на времевата база, която отчита ефективния доход от финансовия актив.

Разликите от промените на справедливата стойност на финансовите инструменти, държани за търгуване, както и разликата между отчетната стойност и продажната цена при сделки с тях, се признават като текущ финансов приход или разход.

Дивидентите се признават, когато се установи правото за тяхното получаване.

2.6. Сделки в чуждестранна валута

Сделките в чуждестранна валута се отчитат при първоначалното им признаване в отчетната валута на Компанията по официалния обменен курс за деня на сделката, (обявения фиксинг на Българска народна банка). Приходите и разходите от курсови разлики, които възникват при уреждането на тези сделки и преоценяването на паричните позиции в чуждестранна валута в края на периода се отчитат като приходи и разходи и по валутни операции.

Основните валутни курсове спрямо българския лев са както следва:

	31 декември 2008	31 декември 2007
1 EUR (фиксиран)	1.95583 BGN	1.95583 BGN
1 USD	1.38731 BGN	1.33122 BGN

2.7. Пари и парични еквиваленти

Фондът отчита като пари и парични средства наличните пари в брой, парични средства по разплащателни сметки, депозити в български лева и валута по номиналната им стойност. Като пари и парични еквиваленти в баланса на фонда и в стойността на нетните активи, на разположение на осигурените лица са признати и вземанията за лихви по депозити.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти

Инвестиции в дългови и капиталови инструменти

Признаване

Фондът признава финансовите инструменти, държани за търгуване на датата на уреждане. От този момент Фондът отчита всички приходи и разходи, свързани с промяна на справедливата им стойност в отчета за доходите.

Финансовите инструменти, държани за търгуване се отчитат по цена на придобиване, която не включва разходите по осъществяване на сделката.

Класификация

Средствата на Фонда се инвестират при спазване принципите за постигане на максимална доходност, ликвидност и диверсификация на финансовите активи съгласно изискванията на пенсионното законодателство и вътрешните правила за дейност на пенсионноосигурителното дружество. Тези инвестиционни цели определят класификацията на финансовите активи във Фонда като финансови инструменти, държани за търгуване. Те включват инвестиции в държавни ценни книжа, корпоративни ценни книжа, ипотечни ценни книжа, акции и други.

Отписване

Фондът отписва финансов актив, когато договорните права към паричните потоци от финансовия актив изтекат, или когато прехвърлят правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в транзакция, в която се прехвърлят всички съществени рискове и печалби от притежаването на финансовия актив. Всяко участие в прехвърлени финансови активи, което е създадено или запазено от Фонда, се признава като отделен актив или пасив.

Фондът отписва финансов пасив, когато неговите договорни задължения са изпълнени, отменени или изтекат. Фондът извършва транзакция, при която прехвърля активи, признати в баланса, но запазва всички или всички съществени рискове и печалби от прехвърлените активи или част от тях. Ако са запазени част или всички съществени рискове и печалби, то прехвърлените активи не се отписват от баланса. Прехвърляне на активи със запазване на част или всички съществени рискове и печалби са например сделки със заемане на ценни книжа или с ангажимент за обратно изкупуване.

При транзакции, при които Фонда нито запазва, нито прехвърля всички съществени рискове и печалби от притежаването на един финансов актив, тя отписва актива, ако не запазва контрол над него. Правата и задълженията, запазени при прехвърлянето, се признават отделно съответно като активи и пасиви. При сделки, при които се запазва контрол над актива, Фондът продължава да признава актива до степента на участие, в зависимост от това доколко е изложено на промени в стойността на прехвърления актив.

Фондът отписва определени инвестиционни ценни книжа, когато бъдат определени като несъбираеми.

Принцип за оценка по справедлива стойност

Справедлива стойност е сумата, за която може да бъде заменен един актив, или уреден един пасив, между информирани, съгласни страни в пряка сделка на датата на оценяване.

Справедливата стойност на финансовите инструменти се определя всеки ден на база пазарни котировки на цената им към края на предходния работен ден на активен пазар за този инструмент, без в нея да се включват разходите по осъществяване на сделката. Пазарът се счита за активен, ако борсовите цени са регулярни и лесно достъпни и представляват актуални и редовно осъществявани преки пазарни сделки.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.8. Финансови инструменти, продължение

Ако пазарът за даден финансов инструмент не е активен, Фонда установява справедливата стойност, използвайки ценообразуващи модели или техники на дисконтиране на паричните потоци. Избраната техника за оценка използва максимално пазарните данни, разчита възможно най-малко на специфични за Фонда оценки, включва всички фактори, които участниците в пазара биха взели предвид при определянето на цена, и е съвместима с приетите икономически методологии за ценообразуване на финансови инструменти. Данните за техниките за оценка удачно представят пазарните очаквания и измервания за факторите на риск и доходност, присъщи на финансовия инструмент. Подробно описание на методите, използвани за оценка на финансовите инструменти, държани за търгуване е направено в бележка 14.

Печалби и загуби от последваща оценка

Всички печалби и загуби, възникнали в резултат на промени в справедливата стойност на финансови активи на Фонда, се признават в отчета за доходите на ежедневна база.

2.9. Такси и удържки в полза на Компанията

За осъществяване на дейността по допълнително пенсионно осигуряване и за управление на УПФ, Компанията събира следните такси и удържки от осигурените лица, определени в Правилника на Фонда:

- 5% удържка от всяка осигурителна вноска;
- Инвестиционна такса в размер на 1% годишно върху стойността на нетните активи в зависимост от периода, през който те са били управлявани;
- Допълнителна такса в размер на 20 лв. при всяко прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

Дружеството не събира такси при прехвърляне на средства от друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

Фондът не начислява други такси и удържки, освен определените в Правилника за организацията на дейността му.

2.10. Международни стандарти за финансова отчетност (МСФО) и разяснения (КРМСФО), одобрени за прилагане от Европейската комисия, които още не са в сила към балансовата дата

Редица нови стандарти, промени към съществуващи стандарти и интерпретации все още не са влезнали в сила към 31 декември 2008 г., и не са приложени при изготвянето на този финансов отчет:

- Допълнение към МСФО 2 “Плащания на база акции – условия за преминаване и прекратяване” (в сила от 1 януари 2009 г.). Промените разясняват дефиницията на условия за придобиване, въвеждайки концепцията за условията за непридобиване. Тези условия следва да намерят отражение в справедливата стойност на датата на споразумяването и невъзможността да се изпълнят условията за непридобиване най-общо се считат за прекратяване. Допълнението към МСФО 2 ще стане задължително за финансовите отчети за 2009 г. с ретроспективно прилагане. Ръководството счита, че допълнението към МСФО 2 няма да има ефект за Фонда доколкото Фонда няма планове свързани с плащания на база акции.
- МСФО 8 – “Оперативни сегменти” (в сила от 1 януари 2009 г.). Стандартът изисква оповестяване на сегменти на база на компоненти на Групата, които ръководството наблюдава при вземане на оперативни решения. Оперативните сегменти са компоненти от Групата, за които е налична самостоятелна финансова информация, която се преглежда периодично от лице с ръководни функции при вземане на оперативни решения, при преценка как да се разпределят ресурсите и при оценка на представянето. Фонда счита, че стандарта няма да има ефект върху финансовите резултати или собствения капитал, и няма да промени значително представянето и оповестяването на оперативни сегменти във финансовите отчети.

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.10. Международни стандарти за финансова отчетност (МСФО) и разяснения (КРМСФО), одобрени за прилагане от Европейската комисия, които още не са в сила към балансовата дата, продължение

- Ревизиран МСС 1 “Представяне на финансовите отчети” (в сила за годишните периоди започващи на или след 1 януари 2009 г.). Ревизираният стандарт изисква информацията във финансовите отчети да бъде обобщена въз основа на сходни характеристики. Стандартът въвежда понятието отчет за всеобхватните доходи.

Елементите на отчета за доходите и компонентите на отчета за всеобхватните доходи, могат да бъдат представени или в един отчет за всеобхватните доходи (ефективно обединяващ отчета за доходите и всички промени в капитала от транзакциите с не-собственици), или в два отделни отчета (отделен отчет за доходите, следван от отделен отчет за всеобхватните доходи).

Фондът обмисля дали да представя един отчет за всеобхватните доходи, или два отчета.

- Ревизиран МСС 23 – “Разходи по заеми” премахва възможността всички разходи по заеми да се отчитат като разход в момента на възникване и изисква предприятията да капитализират разходите по заеми директно свързани с придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, като част от себестойността на актива. Ревизираният МСС 23 става задължителен за финансовия отчет на Фонда за 2009 г. и ще предизвика промяна в счетоводната политика на Фонда. Според преходните разпоредби, Фондът ще приложи ревизирания МСС 23 за активите отговарящи на условията, за които капитализирането на разходи по заеми започва на, или след ефективната дата.
- КРМСФО 13 – “Клиентски програми за лоялност” засяга отчитането от предприятия, които са въвели или участват в програми за лоялност на клиентите им. Отнася се за програми за лоялност на клиентите, при които клиентите могат да разменят натрупани кредити за награди като безплатни или с намалена цена стоки и услуги. Тези предприятия следва да заделят част от постъпленията от първоначалната продажба като кредити за награди и да признават постъпленията като приходи едва след като са изпълнили задължението си. КРМСФО 13 е приложим за първи път за финансовия отчет на Фонда за 2009 г., и Ръководството счита, че няма да има значим ефект върху финансовия отчет.

Ръководството счита, че е от значение да отбележи следните ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към датата на баланса участват в общата рамка на МСФО одобрени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но които все още не са били одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно не са взети под внимание от Фонда при изготвянето на този финансов отчет:

- 35 подобрения към общо 24 МСФО и МСС (2008)
- Ревизиран МСФО 3 “Бизнес комбинации” (2008)
- Ревизиран МСФО 1 – “Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане”
- Промени към МСФО 1 и МСС 27, засягащи цена на инвестиция в дъщерно предприятие, в съвместно предприятие или в асоциирано предприятие
- Промени към МСС 32 и МСС 1 засягащи опции за продажба на финансови инструменти и задължения възникващи при ликвидация

Бележки към финансовия отчет

2. Съществени счетоводни политики, продължение

2.10. Международни стандарти за финансова отчетност (МСФО) и разяснения (КРМСФО), одобрени за прилагане от Европейската комисия, които още не са в сила към балансовата дата, продължение

- Промени към МСС 39, засягащи допустим предмет на хеджиране и преходни разпоредби
- КРМСФО 12 – “Споразумения за концесии на услуги”
- КРМСФО 15 – “Споразумение за изграждане на недвижими имоти”
- КРМСФО 16 – “Хедж на нетна инвестиция в чуждестранна операция”
- КРМСФО 17 – “Разпределяне на непарични активи на собственици”

Към датата на изготвяне на настоящите финансови отчети, ръководството на Фонда счита, че бъдещото прилагане на посочените ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, когато те бъдат одобрени от Европейската комисия за прилагане в Европейския Съюз, не би имало значим ефект върху финансовите отчети на Фонда.

3. Пари и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Парични средства в разплащателни сметки в банки	3 329	468
Депозити в банки	30 712	23 812
Вземания за начислени лихви по депозити	1 030	427
	35 071	24 707

Фондът няма блокирани парични средства и други ограничения за ползването им. Към 31 декември 2008 г. всички депозити са левови с договорен остатъчен срок до една година. Няма ограничение за изтегляне на средствата по банкови депозити по всяко време преди крайния им договорен срок, като това би довело до по-ниска доходност.

4. Финансови активи, държани за търгуване

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Ценни книжа издадени или гарантирани от държавата	32 637	13 989
Акции и права за придобиване на акции	12 233	31 137
Ипотечни облигации	5 824	4 133
Корпоративни облигации	20 625	14 404
Чуждестранни ценни книжа	22 729	12 073
	94 048	75 736

Бележки към финансовия отчет

4. Финансови активи, държани за търгуване, продължение

4.1. Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата

Ценните книжа, издадени или гарантирани от държавата представляват 25.27% от активите на Фонда към 31 декември 2008 г. и имат следната структура по остатъчен матуритет и вид валута:

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
- деноминирани в български лева с остатъчен срок до падежа до 1 година	8 439	2 439
- деноминирани в български лева с остатъчен срок до падежа над 1 година	2 938	8 616
- деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	21 260	2 934
	32 637	13 989

4.2. Акции, права и дялове

Към 31 декември 2008 г. Фондът не притежава права за придобиване на акции. Акциите и дяловете представляват 9.47 % от активите на УПФ „ДСК – Родина” АД и имат следната валутна структура:

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
- акции, деноминирани в български лева	9 455	23 456
- акции, деноминирани в евро	444	863
- дялове, деноминирани в български лева	2 027	5 854
- дялове, деноминирани в евро	307	964
	12 233	31 137

4.3. Ипотечни облигации

Към 31 декември 2008г. ипотечните облигации представляват 4.51% от активите на Фонда и имат следната структура по остатъчен матуритет и по вид валута:

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
- деноминирани в български лева с остатъчен срок до падежа до 1 година	1 320	-
- деноминирани в български лева с остатъчен срок до падежа над 1 година	-	1 332
- деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа до 1 година	1 117	1 664
- деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	3 387	1 137
	5 824	4 133

4.4. Корпоративни облигации

Към 31 декември 2008 г. корпоративните облигации представляват 15.97% от активите на Фонда и имат следната структура по остатъчен матуритет и по вид валута:

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
- деноминирани в български лева с остатъчен срок до падежа до 1 година	-	1 620
- деноминирани в български лева с остатъчен срок до падежа над 1 година	2 283	553
- деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа до 1 година	2 005	566
- деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	16 337	11 665
	20 625	14 404

Бележки към финансовия отчет

4. Финансови активи, държани за търгуване, продължение

4.5. Чуждестранни ценни книжа

Към 31 декември 2008 г. чуждестранните ценни книжа представляват 17.06% от активите на Фонда и имат следната структура по остатъчен матуритет и по вид валута:

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
- деноминирани в български лева с остатъчен срок до падежа до 1 година	2 050	-
- деноминирани в български лева с остатъчен срок до падежа над 1 година	15 749	5 547
- деноминирани в евро с остатъчен срок до падежа над 1 година	4 930	6 526
	22 729	12 073

5. Краткосрочни вземания

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Вземания , свързани с придобиване на финансови активи	21	184
Вземания от ПОК „ДСК – Родина” АД	1	1
	22	185

6. Краткосрочни задължения

Краткосрочните задължения включват задължения за такси към Компанията и други краткосрочни задължения, свързани с придобиване на финансови активи.

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Задължения към ПОК „ДСК – Родина” АД		
- за такси от осигурителни вноски	270	83
- за инвестиционна такса	113	83
	383	166

7. Начислени такси и удържки в полза на пенсионноосигурителната компания

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Таски и удържки		
Такса от осигурителни вноски	2 511	1 708
Инвестиционна такса	1 132	742
Други такси	140	130
	3 783	2 580

Бележки към финансовия отчет

8. Резерви

8.1. Резерв за гарантиране на минимална доходност

В съответствие с изискванията на КСО, Компанията е задължена да постига минимална доходност при управлението на активите на Фонда. Минималната доходност се определя от съответния регулативен орган на базата на постигнатата доходност от управлението на активите на всички фондове от съответния вид за предходния 24-месечен период, съгласно Наредба № 12 от 10.12.2003 г. на КФН.

Когато постигнатата доходност от Универсалния пенсионен фонд е с над 40 на сто по-висока от средната постигната доходност за съответния вид пенсионен фонд или превишава с 3 процентни пункта средната - което от двете числа е по-голямо, средствата от доходността над този процент се заделят за резерв от съответния фонд. Стойността на резерва не може да надвишава 1 на сто от активите на фонда.

Ако постигнатата доходност на Универсалния пенсионен фонд е под минималната доходност, разликата се покрива от резерва във Фонда. Когато средствата от резерва във Фонда не са достатъчни, Компанията покрива недостига със средствата от резерва, формиран в Компанията. Определеният размер на минималната доходност към 30 декември 2008 г. от КФН за последния 24-месечен период за УПФ е -6.98 %.

Постигнатата доходност от управлението на активите на Фонда към 30 декември 2008 г. е над минималния размер.

9. Пенсионен резерв

Осигурените лица в Универсалния фонд имат право на пожизнена пенсия, която се определя на база на актюерски разчети. Към 31 декември 2008 г. в УПФ няма отпуснати пожизнени пенсии.

В съответствие с изискванията на КСО Компанията следва да заделя резерви за покриване на плащанията към лица, на които са отпуснати пожизнени пенсии, преживели по дълго от предварителните актюерски разчети. Поради това настоящият финансов отчет не следва да включва и не включва такива резерви.

10. Други оповестявания

Към 31 декември 2008 г. и 31 декември 2007 г. Фондът не е получил от Националната агенция по приходите информация за всички дължими съответно за 2008 г. и 2007 г. суми по осигурителните партии на осигурените лица в УПФ. Поради това, ръководството на Компанията е възприело политика на отчитане на средствата по индивидуалните партии на база на действително получените плащания. Доколкото не могат да бъдат надеждно определени, свързаните с тези суми такси и комисионни дължими на Компанията, също не са признати във финансовия отчет към 31 декември 2008 г. Неполучените към 31 декември 2007 г. суми, но получени през 2008 г., са признати през 2008 г.

11. Оповестяване на свързани лица

За УПФ “ДСК – Родина” свързани лица са ПОК “ДСК - Родина” АД, „Банка ДСК” ЕАД като нейн основен акционер, ОТП Банк като едноличен собственик на капитала на „Банка ДСК” ЕАД, както и всички дружества, които са част от финансовата група на „Банка ДСК” ЕАД и ОТП Банк.

Сделките с ПОК „ДСК – Родина” АД се състоят от такси и удържки, регламентирани съгласно КСО и Правилника за дейността на Фонда, като те са разгледани по – подробно в бележка 7, а задълженията на Фонда към Компанията са оповестени в бележка 6. Задълженията на Фонда към Компанията се уреждат в кратки срокове в зависимост от периодите на възникването им.

Към 31 декември 2008 г. УПФ „ДСК – Родина” има предоставен депозит към свързано лице „Банка ДСК” ЕАД в размер на 4980 хил. лв. и начислени лихви в размер на 243 хил. лв.

Бележки към финансовия отчет

12. Данъчно облагане

Приходите на Фонда не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане. Приходите от инвестиране на активите на фонда, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физически лица. Услугите по допълнителното пенсионно осигуряване не се облагат по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

13. Събития след датата на баланса

За периода след датата, към която е съставен финансовият отчет, до датата на публикуването му не са настъпили важни или значителни за дейността на предприятието некоригиращи събития, неоповестяването на които би повлияло за вярното и честно представяне на финансовите отчети.

14. Политика на ръководството по отношение на риска

Фондът работи в условията на динамично развиваща се глобална финансова и икономическа криза. Понататъшното ѝ задълбочаване би могло да доведе до негативни последици върху финансовото състояние на Фонда и неговата ликвидност.

Ръководството на Компанията идентифицира и измерва основните видове пазарен риск, свързани с отделните инструменти в портфейла от ценни книжа на Фонда:

14.1. Лихвен риск

„Лихвен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Ръководството измерва лихвения риск чрез следните количествени методи:

„Дюрация” – основна мярка за чувствителността на един инструмент към изменение на нивото на лихвените проценти. Използва се методът на модифицираната дюрация да измери и управлява лихвения риск, свързан с всеки инструмент базиран на лихвен процент като облигации, лихвени суапи, фючърси базирани на лихвени проценти, и фючърси базирани на облигации. Изчисление на модифицирана дюрация се извършва чрез следната формула:

Модифицирана Дюрация = (Маколи Дюрация)/(1 + Y/n), където:

Маколи Дюрация – средно-претеглени парични потоци на база време:

Маколи Дюрация = $\sum (\text{Сегашна Стойност на Паричен Поток})_i \times (\text{Време до Настъпване на Паричен Поток})_i / \text{Цена на Облигация}$

Y – доходност до падеж

N – брой лихвени плащания на година

„Рискова премия” - разликата между доходността до падеж на корпоративна, общинска или ипотечна облигация и държавна облигация със сходни параметри. Компанията анализира нивото на рисковата премия и нейното съответствие с кредитното качество на емитента. Качественият анализ на рисковата премия е част от кредитния анализ.

Бележки към финансовия отчет

14. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

14.1. Лихвен риск, продължение

Чувствителност към промените на ефективните лихвени проценти на финансовите активи на Фонда към 31 декември 2008г. Фондът няма финансови задължения към 31 декември 2008г.

2008

Инструменти с фиксиран лихвен процент

<i>В хиляди лева</i>		Инструмент и с плаващ лихвен процент	Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи	Общо					
Парични средства	3 329	-	3 329	-	-	-
Инвестиции	108 628	17 588	11 461	6 315	26 848	46 416
Нелихвоносни активи	17 162	-	-	-	-	-
Общо активи	129 119	17 588	14 790	6 315	26 848	46 416

Чувствителност към промените на ефективните лихвени проценти на финансовите активи на Фонда към 31 декември 2007г. Фондът няма финансови задължения към 31 декември 2007г.

2007

Инструменти с фиксиран лихвен процент

<i>В хиляди лева</i>		Инструменти с плаващ лихвен процент	Под 1 месец	Между 1 и 3 месеца	Между 3 месеца и 1 година	Над 1 година
Активи	Общо					
Парични средства	468	-	468	-	-	-
Инвестиции	62 312	11 689	4 961	-	17 451	28 211
Нелихвоносни активи	37 663	-	-	-	-	-
Общо активи	100 443	11 689	5 429	-	17 451	28 211

14.2. Валутен риск

„Валутен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент деноминиран във валута различна от Лев и Евро поради изменение на курса на обмяна между тази валута и Лев/Евро.

Ръководството измерва валутния риск чрез количествено определяне на лимит за нетната експозиция към всяка валута различна от лев и евро като процент от нетните активи. Към 31.12.2008 и 31.12.2007 г., Фондът няма инвестиции деноминирани в различна валута от лев или евро.

Бележки към финансовия отчет

14. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

14.3. Ценови риск

„Ценови риск, свързан с инвестиции в акции” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

Ръководството измерва ценовия риск, свързан с инвестиции в акции чрез лимит за приложимия за съответния пазар количествен метод от изброените:

- Историческа волатилност измерена чрез стандартно отклонение
- β -коефициента към индексите на съответните пазари
- При невъзможност за прилагане на гореописаните два метода, ръководството използва стандартното отклонение на индексите на регулираните пазари, на които се търгуват дадени акции като заместител при цялостния анализ на портфейлите.

14.4. Кредитен риск

„Кредитен риск” е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Ръководството разглежда три основни вида кредитен риск:

- Контрагентен риск – рискът от неизпълнение на задълженията от насрещната страна по извънборсови сделки като валутни форуъри, лихвени суапи, и други извънборсови инструменти разрешени от нормативната база. Компанията управлява този риск чрез лимит за стойността на нетното вземане от всички извънборсови сделки сключени с една насрещна страна като процент от нетните активи.
- Сетълмент Риск – рискът за Фонда, възникващ от възможността да не получи насрещни парични средства или финансови инструменти от контрагент на датата на сетълмент, след като са изпълнили своето задължение по дадени сделки. Ръководството управлява този риск чрез лимит за стойността на всички неприключили сделки с една насрещна страна като процент от нетните активи. Не се включват сделките сключени при условие на сетълмент DVP (доставка срещу плащане) или с международни клирингови институции разполагащи с гаранционни механизми.
- Инвестиционен кредитен риск - рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един дългов финансов инструмент поради кредитно събитие при емитента на този инструмент. Кредитно събитие включва обявяване в несъстоятелност, неплатежоспособност, промяна в контрола, съществена промяна в капиталовата структура, намаляване на кредитния рейтинг и др. Ръководството управлява този риск като извършва качествен и количествен кредитен анализ на базата на: финансови отчети, капиталова структура, обезпечение и управление и репутация на емитента.

Бележки към финансовия отчет

14. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

14.4. Кредитен риск, продължение

Таблицата по-долу представя качеството на финансовите активи като максимална кредитна експозиция, на базата на рейтинги от рейтингова агенция Мудис, там където тези рейтинги са приложими:

В хиляди лева	2008	2007
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата		
Рейтинг BBB	32 637	13 989
	32 637	13 989
Ипотечни облигации		
Рейтинг BBB	1 320	1 332
Рейтинг BBB+	3 032	2 801
Рейтинг B	1 472	-
	5 824	4 133
Корпоративни облигации		
Рейтинг AAA	11 776	3 034
Рейтинг AA+	2 569	2 418
Рейтинг AA	864	994
Рейтинг AA-	2 441	1 903
Рейтинг A-	2 731	1 007
Без рейтинг	20 625	14 404
	41 006	23 760
Общински облигации		
Рейтинг AAA	2 348	2 717
	2 348	2 717
Акции, права и дялове		
Рейтинг BB+	235	1 096
Без рейтинг	11 998	30 041
	12 233	31 137
	94 048	75 736

14.5. Оперативен риск

„Оперативен риск” е рискът от възникване на преки или непреки загуби в резултат на неадекватни или неработещи вътрешни процедури, служители или системи или възникнали събития, дължащи се на външни фактори.

Ръководството измерва оперативния риск чрез качествени измерения, базирани на анализ на служителите, процесите, моделите и технологичната обезпеченост на дружеството.

14.6. Ликвиден риск

„Ликвиден риск” е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

Ръководството анализира ликвидния риск на база историческите входящи и изходящи парични потоци и изготвяната ежедневно тридневна прогноза паричните потоци свързани с дейността. На база на този анализ, Компанията определя минимален праг на пари и парични еквиваленти в портфейла на фонда

Бележки към финансовия отчет

14. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

14.6. Ликвиден риск, продължение

В следващата таблица е представен анализ на активите и пасивите на Фонда, анализирани според остатъчните договорни срокове до падеж:

Остатъчни договорни падежи на активите и пасивите към 31 декември 2008г.

<i>В хиляди лева</i>	До 3 месеца	От 3 до 6 месеца	От 6 месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	Над 10 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи									
Пари в брой и по разплащателни сметки в търговски банки	3 329	-	-	-	-	-	-	-	3 329
Банкови депозити	12 568	4 383	14 791		-	-	-	-	31 742
Държавни ценни книжа	5 207	2 165	1 067	3 217	19 607		1 374	-	32 637
Ипотечни облигации	-	350	2 087	1 915	1 472	-	-	-	5 824
Корпоративни облигации	-	486	1 519	17 752	868	-	-	-	20 625
Акции на местни предприятия	-	-	-	-	-	-	-	12 233	12 233
Чуждестранни ценни книжа	-	-	2 050	9 347	9 655	1 677	-	-	22 729
Други вземания	22	-	-	-	-	-	-	-	22
Общо активи	21 126	7 384	21 514	32 231	31 602	1 677	1 374	12 233	129 141
Пасиви									
Задължения към ПОД	383	-	-	-	-	-	-	-	383
Общо пасиви	383	-	-	-	-	-	-	-	383

Бележки към финансовия отчет

14. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

14.6. Ликвиден риск, продължение

В хиляди лева	До 3 месеца	От 3 до 6 месеца	От 6 месеца до 1 година	От 1 до 3 години	От 3 до 5 години	От 5 до 10 години	Над 10 години	Без договорен матуритет	Общо
Активи									
Пари в брой и по разплащателни сметки в търговски банки	468	-	-	-	-	-	-	-	468
Банкови депозити	3 732	4 142	8 249	8 116	-	-	-	-	24 239
Държавни ценни книжа	544	-	1 896	8 387	1 402	265	1 495	-	13 989
Ипотечни облигации	685	-	979	2 469	-	-	-	-	4 133
Корпоративни облигации	-	-	2 186	5 449	6 769	-	-	-	14 404
Акции на местни предприятия	-	-	-	-	-	-	-	31 137	31 137
Чуждестранни ценни книжа	-	-	-	2 026	6 154	3 893	-	-	12 073
Други вземания	185	-	-	-	-	-	-	-	185
Общо активи	5 614	4 142	13 310	26 447	14 325	4 158	1 495	31 137	100 628
Пасиви									
Задължения към ПОД	166	-	-	-	-	-	-	-	166
Общо пасиви	166	-	-	-	-	-	-	-	166

14.7. Законов риск

„Законов риск” – включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Компанията. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейла в регулация.

Ръководството наблюдава законовия риск чрез отчитане на вероятността за промени в нормативната база и разглеждане на алокацията на инвестициите спрямо тези ограничения.

Бележки към финансовия отчет

14. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

14.8. Политически риск

„Политически риск” – произтича от появата на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Компанията осъществява своята дейност.

Ръководството наблюдава политическия риск чрез кредитния рейтинг на Република България, както и наблюдение на политическата обстановка в страната.

14.9. Използване на счетоводни преценки и предположения

Съществени счетоводни преценки в прилагането на счетоводните политики на Фонда

Фондът оценява справедливата стойност на финансовите инструменти, държани за търгуване чрез описаните по долу оценъчни модели по типове финансови инструменти:

Държавни ценни книжа:

Последваща оценка на държавни дългови инструменти, издадени в страната се извършва по средна брутна цена за всяка емисия от предходния ден на вторичния междубанков пазар. Източник са първичните дилъри на ДЦК.

Акции:

Източник на първичната информация за оценка на акции и права приети за търговия на БФБ е ежедневния бюлетин на БФБ. Преоценката се извършва по среднопретеглена цена на сключените сделки и най-висока цена купува. Други методи за оценка на акции са: метод на съотношението “цена/печалба” на дружество аналог и метод на нетната балансова стойност на активите.

Корпоративни облигации:

Последващата оценка на облигации приети за търговия на регулиран пазар на ценни книжа се извършва по най-висока нетна цена купува, които са активни към края на търговската сесия при условие, че общата стойност на поръчките с най-висока цена купува са не по-ниски от 30 000 лева. Друг използван метод е метода на дисконтираните парични потоци. Друг метод за оценка на облигации е на база експертна оценка, като се взима доходност до падеж на ДЦК със сходните параметри на съответната облигация подлежаща на оценка и се добави рисковата премия. Рисковата премия се изчислява по методология включваща: специфичен риск на компанията емитент, секторен риск, държавен риск, задлъжнялост на компанията емитент и финасово състояние в средносрочен план.

Чуждестранни ценни книжа и облигации издадени в чужбина от българската държава:

Последваща оценка на издадени в чужбина от българската държава облигации и ценни книжа се извършва по последна цена на сключена сделка с тях за предходния работен ден като към тази цена се прибави дължимия лихвен купон. Друг използван метод е последваща оценка по последна цена купува за предходния работен ден и прибавяне на дължимия лихвен купон.

Бележки към финансовия отчет

14. Политика на ръководството по отношение на риска, продължение

14.9. Използване на счетоводни преценки и предположения, продължение

Таблицата по-долу представя анализ на финансовите инструменти, отчетени по справедлива стойност, според използваните оценъчни методи:

<i>В хиляди лева</i>	Обявени пазарни цени на активни пазари	Оценъчни техники и модели	Общо
31 декември 2008			
Акции местни предприятия	11 789	-	11 789
Чуждестранни акции	444	-	444
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	32 637	-	32 637
Корпоративни облигации	6 789	13 836	20 625
Ипотечни облигации	-	5 824	5 824
Чуждестранни облигации	22 729	-	22 729
	74 388	19 660	94 048
31 декември 2007			
Акции местни предприятия	30 274	-	30 274
Чуждестранни акции	863	-	863
Ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата	13 989	-	13 989
Корпоративни облигации	11 492	2 912	14 404
Ипотечни облигации	4 133	-	4 133
Чуждестранни облигации	12 073	-	12 073
	72 824	2 912	75 736

Бележки към финансовия отчет

15. Приложими счетоводни стандарти за 2008 година

МСФО 1	Прилагане за пръв път на Международните стандарти за финансови отчети
МСФО 2	Плащане на базата на акции
МСФО 3	Бизнес комбинации
МСФО 4	Застрахователни договори
МСФО 5	Нетекущи активи, държани за продажба, и преустановени дейности
МСФО 6	Проучване и оценка на минерални ресурси
МСФО 7	Финансови инструменти: Оповестяване
МСС 1	Представяне на финансови отчети
МСС 2	Материални запаси
МСС 7	Отчети за паричните потоци
МСС 8	Нетна печалба или загуба за периода, фундаментални грешки и промени в счетоводната политика
МСС 10	Събития след дата на баланса
МСС 11	Договори за строителство
МСС 12	Данъци върху дохода
МСС 14	Отчитане по сектори
МСС 16	Имоти, машини, съоръжения и оборудване
МСС 17	Лизинг
МСС 18	Приходи
МСС 19	Доходи на наети лица
МСС 20	Отчитане на правителствени дарения и оповестяване на правителствена помощ
МСС 21	Ефекти от промените в обменните курсове
МСС 23	Разходи по заеми
МСС 24	Оповестяване на свързани лица
МСС 26	Счетоводно отчитане на пенсионните планове
МСС 27	Консолидирани финансови отчети и отчитане на инвестициите в дъщерни предприятия
МСС 28	Отчитане на инвестициите в асоциирани предприятия
МСС 29	Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики
МСС 31	Счетоводно отчитане на дялове в съвместни предприятия
МСС 32	Финансови инструменти: представяне
МСС 33	Доходи от акция
МСС 34	Междинно счетоводно отчитане
МСС 36	Обезценка на активи

Бележки към финансовия отчет

15. Приложими счетоводни стандарти за 2008 година, продължение

МСС 37	Провизии, условни задължения и условни активи
МСС 38	Нематериални активи
МСС 39	Финансови инструменти: признаване и оценяване
МСС 40	Инвестиционни имоти
МСС 41	Земеделие
КРМСФО 1	Промени в съществуващите задължения за извеждане от експлоатация, възстановяване и сходните с тях задължения
КРМСФО 2	Дялове на членове в кооперации и сходни инструменти
КРМСФО 4	Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг
КРМСФО 5	Права на участие във фондове за извеждане от експлоатация и възстановяванена околната среда
КРМФСО 6	Задължения, възникващи от участие в специфичен пазар – отпадно електрическо и електронно оборудване
КРМСФО 7	Прилагане на подхода за преизчисление на финансовите отчети съгласно МСС 29 “Финансово отчитане при свръхинфлационни икономики”
КРМСФО 8	Обхват на МСФО 2
КРМСФО 9	Преразглеждане на внедрени деривативи
КРМСФО 10	Междинно финансово отчитане и обезценка
КРМСФО 11	МСФО 2 – Операции с акции в рамките на Групата и с обратно изкупени собствени акции
КРМСФО 12	Споразумения за концесии за услуги
КРМСФО 14	МСС 19 – Ограничения на активите на план с дефинирани доходи, минимални изисквания за финансиране и тяхната взаимовръзка
ПКР 7	Въвеждане на еврото
ПКР 10	Правителствена помощ – без специална връзка с оперативната дейност
ПКР 12	Консолидация – предприятия със специално предназначение
ПКР 13	Съвместно контролирани предприятия - непарични вноски от контролиращите съдружници
ПКР 15	Оперативен лизинг - стимули
ПКР 21	Данъци върху дохода – възстановяване на преоценените неамортизуеми активи
ПКР 25	Данъци върху доходи - промени в данъчния статус на едно предприятие или неговите акционери
ПКР 27	Оценяване съдържането на операции, включващи правната форма на лизинг
ПКР 29	Оповестяване - споразумения на концесионна услуга
ПКР 31	Приход - бартерни сделки, включващи рекламни услуги
ПКР 32	Нематериални активи - разходи за интернет страници

ДОКЛАД

**ЗА ДЕЙНОСТТА НА УНИВЕРСАЛЕН ПЕНСИОНЕН
ФОНД „ДСК-РОДИНА”**

ЗА 2008 ГОДИНА

ОПИСАНИЕ НА ДЕЙНОСТТА

ПОК “ДСК - Родина” АД (Компанията) получава лиценз за дейност по допълнително пенсионно осигуряване с Решение № 1 от 21.09.2000 г. на Съвета по допълнително пенсионно осигуряване и разрешение за управление на УПФ „ДСК - Родина” № 343 – УПФ от 25.08.2003 г. на Комисията за финансов надзор (КФН). На 06.10.2000 г. Управителният съвет на Компанията приема Решение за учредяване на Универсален спестовно кооперативен пенсионно осигурителен фонд “Родина” (УСКПОФ).

УСКПОФ е регистриран на 20.02.2001 г. по фирмено дело 1779/2001. С решение на СГС от 29.12.2003 г. наименованието на УСКПОФ е променено на Универсален пенсионен фонд “ДСК – Родина” (УПФ “ДСК – Родина”, УПФ или Фонда).

Настоящото описание на Фонда осигурява само най-обща информация. Осигурените лица следва да се запознаят с правилника за организацията и дейността на Фонда, който осигурява по-детайлна информация.

Основната дейност на Фонда се извършва съгласно Кодекса за социално осигуряване в България (КСО), който регламентира държавното и допълнителното пенсионно осигуряване в страната.

В Универсален пенсионен фонд задължително се осигуряват за допълнителна пенсия всички лица, родени след 31.12.1959 г., ако са осигурени по реда на част първа на Кодекса за социално осигуряване. Осигурителното правоотношение възниква от датата на сключване на осигурителния договор или от датата на служебното разпределение във Фонда.

Допълнителното задължително пенсионно осигуряване във Фонда е индивидуално. Осигуряването се осъществява с месечни парични осигурителни вноски, чийто размер се определя със Закона за бюджета на Държавно обществено осигуряване. Вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване и средствата, прехвърлени от друг фонд, се записват и натрупват по индивидуалната партида на всяко осигурено лице към датата на постъпването им по сметката на Фонда от НАП. За осъществяване на дейността по допълнително задължително пенсионно осигуряване Компанията събира такси и удържки от Фонда, определени в Правилника за дейността на Фонда.

От 01 юли 2004 г. индивидуалните партиди се водят в лева и в дялове. Всеки дял представлява пропорционална част от нетните активи на Фонда. Стойността на един дял се изчислява всеки работен ден и е валидна само за този ден. Тя се изчислява като

стойността на нетните активи на Фонда към края на предходния работен ден се раздели на общия брой дялове на Фонда към същия ден.

Стойността на нетните активи на Фонда се определя като от стойността на активите се приспаднат задълженията към пенсионноосигурителното дружество за заплащане на такси и удържки съгласно Кодекса и други задължения на Фонда, различни от задълженията към осигурените лица и пенсионерите. Удържките като процент от всяка осигурителна вноска се извършват преди отчитането им в дялове.

Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение. Осигурените лица и Фондът не отговарят за задълженията на Компанията, която го е учредила и го управлява. Фондът не отговаря с активите си за загуби, настъпили в резултат на действия от страна на Компанията, както и загуби от дейността ѝ.

Осигурените лица във Фонда имат право на:

- Допълнителна лична пожизнена пенсия за старост след придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по част първа от КСО;
- Допълнителна лична пожизнена пенсия за старост пет години преди навършване на възрастта за придобиване право на пенсия за осигурителен стаж и възраст съгласно чл. 68, ал.1-3 от КСО и при условие, че натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице позволяват отпускане на пенсия в размер не по-малък от минималната пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.68, ал.1-3 от КСО;
- Еднократно изплащане до 50 % на натрупаната по индивидуалната партида сума, при пожизнено загубена работоспособност 70,99 на сто;
- Еднократно или разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната осигурителна партида на наследниците на починал осигурен или пенсионер на Фонда при условията и реда на КСО;

Осигурените лица имат право да променят участието си във Фонда и да прехвърлят натрупаните средства по индивидуалната си партида в друг пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, ако са изтекли две години от датата на сключване на първия им осигурителен договор или от датата на служебното им разпределение.

Съгласно Кодекса са определени инвестиционни ограничения относно вида и структурата на активите на управляваните фондове. За осъществяване на дейността си и в съответствие с изискванията на КСО, Компанията, управляваща Фонда, сключва договор за попечителски услуги с банка – попечител, която съхранява всички активи на Фонда.

Доклад за дейността на УПФ „ДСК-Родина” за 2008 г.

Компанията е сключила договори с инвестиционни посредници за извършване на сделки с ценни книжа, свързани с управление на активите на Фонда.

ОСИГУРЕНИ ЛИЦА И НЕТНИ АКТИВИ

Към 31 декември 2008 г. в УПФ „ДСК-Родина” членуват 287 714 осигурени лица, за които има преведена поне една осигурителна вноски.

През 2008 г. броят на осигурените лица е нараснал нетно с 43 235 души, или с 17.7% в сравнение с края на 2007 г.

Към 31 декември 2008 г. нетните активи на УПФ „ДСК-Родина” са в размер 128751 хил. лв. От началото на годината е реализиран ръст на нетните активи с 28 296 хил. лв. или ръст от 28.2%.

През отчетния период постъпленията от осигурителни вноски са в размер на 50 024 хил. лв., като за сравнение за 2007 г. те са 34 092 хил. лв. През 2008 г. в УПФ „ДСК-Родина” от други универсални пенсионни фондове са прехвърлени общо средства в размер на 6262 хил. лв., а към други универсални пенсионни фондове прехвърлените средства са в размер на 3622 хил. лв.

През 2008 г. в полза на ПОК „ДСК-Родина” АД са начислени такси и удържки в размер на 3783 хил. лв.

ПАЗАРНИ ПОЗИЦИИ (на база обобщена информация от КФН)

Към 31 декември 2008 г. УПФ „ДСК-Родина” има **8.88%** пазарен дял от нетните активи на универсалните пенсионни фондове.

Универсални пенсионни фондове	31.12.2008 г. (в %)	31.12.2007 г. (в %)	Промяна в пазарния дял (в %)
УПФ „Доверие”	37.62	38.10	-0.48
УПФ „Съгласие”	11.68	12.21	-0.53
УПФ „ДСК-Родина”	8.88	8.18	0.70
ЗУПФ „Алианс България”	21.41	21.92	-0.51
УПФ „ING”	10.06	9.83	0.22
УПФ „ЦКБ Сила”	4.28	3.91	0.38
УПФ „Лукойл Гарант България”	4.14	4.14	0.01
УПФ „Топлина”	1.52	0.22	0.02
УПФ „Бъдеще”	0.41	1.50	0.19
УПФ „Пенсионноосигурителен институт”	0.00	-	-

Доклад за дейността на УПФ „ДСК-Родина” за 2008 г.

Към 31 декември 2008 г. УПФ ”ДСК-Родина” има **10.22%** пазарен дял по осигурени лица.

Универсални пенсионни фондове	31.12.2008 г. (в %)	31.12.2007 г. (в %)	Промяна в пазарния дял (в %)
УПФ „Доверие”	36.06	37.86	-1.80
УПФ „Съгласие”	12.85	12.65	0.20
УПФ „ДСК-Родина”	10.22	9.26	0.96
ЗУПФ „Алианц България”	19.37	19.56	-0.19
УПФ „ING”	8.99	9.11	-0.12
УПФ „ЦКБ Сила”	5.25	4.95	0.30
УПФ „Лукойл Гарант България”	4.06	3.97	0.09
УПФ „Топлина”	2.52	2.32	0.20
УПФ „Бъдеще”	0.68	0.32	0.36
УПФ „Пенсионноосигурителен институт”	0.00	-	-

ИНВЕСТИЦИИ

В таблицата по - долу са представени промените в структурата на инвестиционния портфейл по видове финансови инструменти и по тримесечия за 2008 г.

Инвестиционни инструменти	31.12.2007 г.		31.3.2008 г.		30.6.2008 г.		30.09.2008 г.		31.12.2008 г.	
	Балансова стойност	Отн. дял в %	Балансова стойност	Отн. дял в %	Балансова стойност	Отн. дял в %	Балансова стойност	Отн. дял в %	Балансова стойност	Отн. дял в %
Инвестиции общо, в т.ч.	99 975	99.35%	101 161	97.58%	109 769	95.12%	117 962	96.40%	125 790	97.40%
ЦК, издадени или гарантирани от държавата	17 023	16.92%	17 844	17.21%	23 678	20.52%	32 351	26.44%	44 413	34.39%
Корпоративни облигации	20 726	20.60%	25 528	24.62%	28 525	24.72%	30 734	25.12%	29 230	22.63%
Ипотечни облигации	4 133	4.11%	3 441	3.32%	3 500	3.03%	3 473	2.84%	5 824	4.51%
Общински облигации	2 717	2.70%	2 565	2.47%	2 499	2.17%	2 340	1.91%	2 348	1.82%
Акции, права и дялове, в т.ч.:	31 137	30.94%	26 208	25.28%	24 429	21.17%	18 792	15.36%	12 232	9.47%
Акции и права на АДСИЦ	3 889	3.86%	3 904	3.77%	3 704	3.21%	3 309	2.70%	1 957	1.52%
Акции и дялове на КИС	8 580	8.53%	6 769	6.53%	6 359	5.51%	4 809	3.93%	3 156	2.44%
Акции и права, извън тези на АДСИЦ и КИС	18 667	18.55%	15 534	14.98%	14 367	12.45%	10 674	8.72%	7 119	5.51%
Банкови депозити	24 239	24.09%	25 575	24.67%	27 137	23.52%	30 272	24.74%	31 742	24.58%
Инвестиционни имоти	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%	0	0.00%
Балансови активи, в т.ч.	100 628	100.00%	103 668	100.00%	115 405	100.00%	122 372	100.00%	129 141	100.00%
Инвестиции общо	99 975	99.35%	101 161	97.58%	109 769	95.12%	117 962	96.40%	125 790	97.40%
от тях: ценни книжа, търгувани на чуждестранни регулирани пазари	12 073	12.00%	15 490	14.94%	18 790	16.28%	23 654	19.33%	22 729	17.60%
Парични средства	468	0.47%	2 491	2.40%	5 442	4.72%	4 278	3.50%	3 329	2.58%
Краткосрочни вземания	185	0.18%	16	0.02%	194	0.17%	133	0.11%	22	0.02%

Доклад за дейността на УПФ „ДСК-Родина” за 2008 г.

Инвестициите в ценни книжа, издадени или гарантирани от държавата към 31 декември 2008 г. са нараснали с 27 390 хил. лв. т.е. 160.90% спрямо 31 декември 2007 г. Инвестициите в акции, права и дялове през 2008 г. са намалели с 18 905 хил. лв. или 60.71% спрямо края на 2007 г. Инвестициите в ипотечни облигации към 31 декември 2008 г. са нараснали с 1 691 хил. лв. или с 40.92% спрямо 31 декември 2007 г. Инвестициите в корпоративни облигации са се увеличили с 8 504 хил. лв. през 2008 г. или с 41.03% спрямо 2007 г. Размерът на банковите депозити /включително и начислените по тях лихви/ е нараснал с 7 503 хил. лв. през 2008 г., т.е. с 30.96% спрямо края на 2007 г.

НЕТЕН ДОХОД ОТ ИНВЕСТИРАНЕ НА СРЕДСТВАТА НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА

През отчетния период реализираният нетен доход от инвестиране на активите на УПФ „ДСК – Родина” е отрицателен в размер на 20 689 хил. лв., спрямо 12 260 хил. лв. положителен нетен доход за 2007 г. Основна причина за отрицателния нетен доход през 2008 г. е негативното отражение на финансовата криза върху пазарите на ценните книжа.

УПФ „ДСК – Родина”	31.12.2008 г.	31.12.2007 г.
Нетен доход от лихви	5 629	2 997
Нетен доход от оценка на финансови активи	-27 495	7 799
Нетен доход от сделки с финансови активи	142	60
Нетен доход от съучастия и дивиденди	1 035	1404
Общо реализиран нетен доход	-20 689	12 260

В таблицата по-долу е представена реализираната доходност на универсалните пенсионни фондове, изчислена за двадесет и четири месечен период назад (29 декември 2006 г. - 30 декември 2008 г.), на база обобщена информация от КФН.

Универсален пенсионен фонд	Доходност
УПФ „Доверие”	-3.89%
УПФ „Съгласие”	-6.69%
УПФ „ДСК-Родина”	-1.54%
ЗУПФ „Алианц България”	-4.82%
УПФ „ING”	-2.44%
УПФ „ЦКБ Сила”	-4.21%
УПФ „Лукойл Гарант България”	-1.41%
УПФ „Бъдеще ”	-7.46%
Среднопретеглена доходност	-3.98%

Доклад за дейността на УПФ „ДСК-Родина” за 2008 г.

Реализираната доходност на годишна база за 2008 г. от различните универсални пенсионни фондове, на база обобщена информация от КФН, е както следва:

Универсален пенсионен фонд	Доходност на годишна база
УПФ „Доверие”	-18.62%
УПФ „Съгласие”	-24.51%
УПФ „ДСК-Родина”	-17.62%
ЗУПФ „Алианс България”	-21.72%
УПФ „ING”	-17.96%
УПФ „ЦКБ Сила”	-18.98%
УПФ „Лукойл Гарант България”	-22.18%
УПФ „Бъдеще ”	-29.31%
УПФ "Голяна"	-19.34%
Немодифицирана претеглена доходност на годишна база	-20.15%

УПФ „ДСК-Родина” е на първа позиция с най-малка реализирана отрицателна доходност за 2008 г., в сравнение с другите универсални пенсионни фондове, изчислена на годишна база.

НАСТЪПИЛИ СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА СЪСТАВЯНЕ НА ГОДИШНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

За периода след датата, към която е съставен финансовият отчет на УПФ „ДСК – Родина”, до датата на публикуването му не са настъпили важни или значителни за дейността на Фонда некоригиращи събития, неоповестяването на които би повлияло за вярното и честно представяне на финансовите отчети.

ПОЛИТИКА НА РЪКОВОДСТВОТО ПО ОТНОШЕНИЕ НА РИСКА

Ръководството идентифицира и измерва основните видове пазарен риск, свързани с отделните инструменти в портфейла:

Лихвен риск

„Лихвен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент поради изменение на нивото на лихвения процент, влияещ върху стойността на този инструмент.

Валутен риск

„Валутен риск” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент деноминирани във валута различна от Лев и Евро поради изменение на курса на обмяна между тази валута и Лев/Евро.

Ценови риск

„Ценови риск, свързан с инвестиции в акции” е рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неблагоприятни промени на нивата на пазарните цени.

Кредитен риск

„Кредитен риск” е общо рискът от намаляване на стойността на инвестицията в един финансов инструмент при неочаквани събития от кредитен характер, свързани с емитентите на финансови инструменти, насрещната страна по борсови и извънборсови сделки, както и държавите, в които те извършват дейност.

Оперативен риск

„Оперативен риск” е рискът от възникване на преки или непреки загуби в резултат на неадекватни или неработещи вътрешни процедури, служители или системи или възникнали събития, дължащи се на външни фактори.

Ликвиден риск

„Ликвиден риск” е рискът от загуби при наложителни продажби на активи при неблагоприятни пазарни условия за посрещане на неочаквано възникнали краткосрочни задължения.

Законов риск

„Законов риск” – включва всички рискове за портфейла, свързани с промени в КСО и други нормативни актове, регулиращи инвестиционната дейност на Компанията. Подобни промени могат да доведат до загуба на пазарна стойност при привеждането на портфейла в регулация.

Политически риск

„Политически риск” – произтича от появата на сътресения в политическото положение, водещи до влошаване на нормалното функциониране на държавните органи и институции. Той се изразява в предприемането от страна на официалните власти на

Доклад за дейността на УПФ „ДСК-Родина” за 2008 г.

мерки и инициативи, които могат да доведат до влошаване на пазарните и инвестиционни условия, при които Компанията осъществява своята дейност.

Политиката на Ръководството по отношение измерването на видовете рискове е представена по – подробно в годишния финансов отчет на УПФ „ДСК – Родина”.

Главната цел на управлението на УПФ „ДСК – Родина” е нарастване на пазарния дял по осигурени лица и управлявани нетни активи сред останалите универсални пенсионни фондове, повишаване на реализираната доходност от управлението на средствата на осигурените лица, поддържане и развитие на високо качество на обслужване на осигурените лица.

Изпълнителен директор:

/Станислав Димитров/

Изпълнителен директор:

/Мая Русева/

Дата: 16.02.2009 г.

